

Sekce vojenského zdravotnictví Ministerstva obrany
Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Čj. MO 23024/2020-1457

Přílohy: 4

Schvaluji.
brigádní generál MUDr. Zoltán Bubeník
ředitel
podepsáno elektronicky

Praha 21. ledna 2020

METODICKÝ POKYN
ŘEDITELE SEKCE VOJENSKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ MO
K POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI VOJÁKŮ
VYSÍLANÝCH KE SLUŽBĚ V ZAHRANIČÍ

PRAHA 2020

1) Všeobecná ustanovení

Tento metodický pokyn stanoví pravidla pro provádění a rozsah lékařských a psychologických vyšetření nezbytných ke stanovení zdravotní způsobilosti vojáků v činné službě (dále jen „vojáci“) vysílaných ke službě v zahraniční operaci, diplomatické nebo pozorovatelské misi, strukturách EU/NATO/OSN (dále jen „služba v zahraničí“) nebo také k účasti ve speciálních kurzech, studiu v zahraničí či zařazovaných do mezinárodních pohotovostních sil a účasti na mezinárodních cvičeních. Stanoví též organizaci a rozsah lékařských prohlídek vojáků vracejících se ze služby v zahraničí i z ostatních výše uvedených činností.

Součástí metodického pokynu je doporučený vzor kontrolních listů, s uvedenými pracovníky odpovědnými za jeho potvrzení, a lékařského posudku o zdravotní způsobilosti vojáka k vyslání do zahraničí (dále jen „posudek“).

2) Posuzování zdravotní způsobilosti vojáků před vysláním ke službě v zahraničí má tyto součásti:

a) *Pracovnělékařská prohlídka* (dále jen „PLP“) vojáka před jeho vysláním ke službě v zahraničí. Je prováděna výhradně vojenským poskytovatelem pracovnělékařských služeb (dále jen „PLS“). Vedoucí organizačního celku je oprávněn dle § 55 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických lékařských službách, si vyžádat mimořádnou PLP před každým vysláním vojáka nebo zaměstnance v případě jejich zahraničních služebních cest a po jejich návratu.

Příslušný poskytovatel PLS, provádějící posouzení zdravotní způsobilosti vojáka, vychází z náročnosti služební činnosti a klimatických a epidemiologických podmínek v oblasti nasazení vyhodnocených hygienickou službou AČR. Pokud nerozhodne hlavní hygienik MO (dále jen „HH MO“) jinak, pak PLP vojáka před odesláním ke službě v zahraničí provádí:

- lékař centra zdravotních služeb Agentury vojenského zdravotnictví, Odboru zdravotnického zabezpečení ASC Dukla, Centra ambulantní zdravotní péče ÚVN - VoFN (dále jen „centrum“) při vysílání vojáka se zdravotní klasifikací Schopen (značka „A“) ke službě ve všech oblastech zahraničí, a to v rámci pravidelných PLP dle stanoveného rizika ohrožení zdraví u vojáka služebního zařazení, v souladu s platným Rozhodnutím Hlavního hygienika MO Čj. MO 373542/2019-3416¹⁾.
- lékař oddělení nemocí z povolání příslušné vojenské nemocnice při vysílání vojáka ke službě v diplomatických a pozorovatelských misích, strukturách NATO/EU/OSN, nebo na základě požadavku lékaře centra o odborné posouzení,
- lékař oddělení nemocí z povolání příslušné vojenské nemocnice při vysílání vojáka s dlouhodobým omezením zdravotní způsobilosti, tj. se zdravotní klasifikací Schopen s výhradou (značka „B“) a Schopen s omezením (značka „C“) ke službě ve všech oblastech zahraničí (provádí však pouze dílčí posouzení zdravotní způsobilosti s vyjádřením k riziku ohrožení zdraví při činnosti v zahraničí, posudek o zdravotní způsobilosti k výkonu služby v daném služebním zařazení vystavuje lékař centra),

¹⁾ rozhodnutí je dostupné u zpracovatele

- lékař Ústavu leteckého zdravotnictví Praha (dále jen „ÚLZ“) při vysílání pilotů a ostatního létajícího personálu ke službě v zahraničí.

Rozsah vyšetření vojáka vysílaného ke službě v zahraničí je mimo základního vyšetření²⁾:

- EKG vyšetření,
- laboratorní vyšetření krve s vyhodnocením sedimentace erytrocytů, krevního obrazu a diferenciálu, bilirubinu, kreatininu, AST, ALT, GMT, ALP, glykémie, serologické vyšetření na HIV, moč chemicky + sediment
- vyšetření krevní skupiny ABO RhD, pokud nebylo dosud provedeno,
- další případná vyšetření podle požadavků přijímajícího státu.

Žádanky na výše uvedená laboratorní vyšetření označí lékař v pravém horním rohu textem „Prevence AČR“ a doplní do kolonky diagnózu „Z10.2“. V případě nutnosti verifikace zdravotního stavu vojáka pro konkrétní onemocnění jiným laboratorním či odborným vyšetřením (např. glykovaný hemoglobin u DM 2. typu, Dg. E11.9 nebo TK Holter u hypertenze, Dg. I10) vystaví lékař samostatnou žádanku s vyznačením příslušné diagnózy. Jsou-li stanovena další odborná vyšetření, výše konkrétně neuvedená (např. sérová hladina cholinesterázy dle požadavku přijímajícího státu), bude způsob jejich provedení a úhrady uveden v nařízení HH MO.

Případnou změnu minimálního rozsahu vyšetření opět stanoví HH MO svým nařízením.

Na základě výsledku PLP k výkonu služby v zahraničí vydá posuzující lékař posudek a zdravotní průkaz osoby vysílané do zahraničí. (skl. tisk. č. 134-Z). Součástí tohoto průkazu je lékařská zpráva s výsledky vyšetření. Druhý výtisk lékařské zprávy s výsledky vyšetření před vysláním do zahraničí a posudku ukládá posuzující poskytovatel PLS v pracovnělékařské dokumentaci posuzovaného vojáka. V elektronické podobě je ukládá do informačního systému ZDRAVIS.

V případě vyslání vojáka do zahraniční operace musí být platnost posudku minimálně 6 měsíců po plánovaném návratu.

b) **Preventivní očkování**, případně další profylaktická opatření u vysílaného vojáka, provádí vakcinační střediska AČR. Rozsah povinného očkování stanoví HH MO nařízením k mimořádnému očkování. Pravidelná a mimořádná očkování v kompetenci lékaře centra zaznamená očkující lékař do zdravotnické dokumentace a do Mezinárodního očkovacího průkazu. Potvrzení o ukončení očkovacího schématu vydá lékař vakcinačního střediska AČR na základě předloženého mezinárodního očkovacího průkazu. Ve výjimečných případech (velký počet očkovaných, časový stres) lze potvrzení o ukončení očkovacího schématu a odběrech do Sérové banky AČR provést i na hromadný formulář se jmenným seznamem dodaný velitelem jednotky. Pokud vyslání do zahraničí předchází stmelovací výcvik, je možné provést očkování a odběry do Sérové banky AČR v jeho průběhu.

c) **Odběr krve pro uložení vzorku krevního séra** v Sérové bance AČR. Odběr provádí u vojáka vysílaného ke službě v zahraničí zdravotnický pracovník Vojenského zdravotního ústavu, a to nejdéle 14 dnů před vysláním.

²⁾ §7 odst. 1 vyhlášky 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče), ve znění pozdějších předpisů

d) **Klinickopsychologické vyšetření.** Provádí se vojáků vysílaných ke službě v zahraničí za účelem posouzení a vyhodnocení psychické způsobilosti posuzovaného vojáka a zjištění jeho psychické odolnosti při zátěži za mimořádných podmínek. Toto vyšetření provádí Ústřední lékařsko-psychologické oddělení Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnice Praha (dále jen „ÚVN-VoFN“), jeho detašované pracoviště (České Budějovice) a lékařsko-psychologická oddělení dalších vojenských nemocnic. Na základě výsledku vyšetření klinický psycholog vydá posuzovanému vojákově posudek o psychické způsobilosti k výkonu služby v zahraničí, jehož platnost je 24 měsíců. Druhý výtisk posudku se založí do dokumentace posuzovaného vojáka na lékařsko-psychologickém oddělení příslušné nemocnice. Při zjištění zdravotní nezpůsobilosti vojáka lze klinicko-psychologické vyšetření opakovat, nejdříve však po uplynutí jednoho roku.

e) **Testování přítomnosti omamných a psychotropních látek** (dále jen „OPL“) u vojáků vysílaných ke službě v zahraničí. Před vysláním vojáka lékař centra provede odběr vzorků biologického materiálu na základě písemné žádosti vedoucího organizačního celku nebo velitele úkolového uskupení v souladu s platným Metodickým opatřením N VZdrSl č. 1/2010 k profesnímu testování osob na omamné a psychotropní látky (čj. 15-12/2008/DP-3696)³⁾.

Vyšetření přítomnosti OPL v organismu je pro rezort MO prováděno ve forenzně toxikologickém pracovišti Vojenského ústavu soudního lékařství ÚVN-VoFN Praha.

Lékař centra, který vyšetření zadal, obdrží výsledek profesního testování na OPL příslušného vojáka a informuje ho o výsledku; současně vojáka objedná k potvrzení kontrolního listu před výjezdem. Lékař centra následně založí výsledek vyšetření do dokumentace centra a veliteli útvaru, který o provedení vyšetření požádal, předá doklad o výsledku provedeného vyšetření.

3) Posuzování zdravotní způsobilosti vojáků po návratu ze služby v zahraničí

a) **Výstupní PLP** vojáka po návratu ze zahraničí (i po repatriaci) provádí určený poskytovatel PLS ve zdravotnickém zařízení dle nařízení HH MO, nejpozději do tří dnů po návratu na základě žádosti vedoucího organizačního celku nebo velitele úkolového uskupení a po předchozím upřesnění termínů vyšetření (s ohledem na maximální kapacitu zdravotnického zařízení). Žádanky na níže uvedená laboratorní vyšetření lékař opět označí v pravém horním rohu textem „Prevence AČR“ a doplní do kolonky diagnózu „Z10.2“. V případě nutnosti doplnění dalších laboratorních či odborných vyšetření vystaví lékař samostatnou žádanku s uvedením příslušné diagnózy dle obtíží pacienta, nebo klinického nálezu (např. sérologie na Chlamydia pneumoniae, Dg. J06.9).

Výstupní PLP vojáka po návratu ze zahraničí je prováděna

- určeným lékařem v rozsahu základního vyšetření⁴⁾. Komplementární vyšetření se provádí v rozsahu: moč chemicky + sediment, FW, krevní obraz a diferenciál, bilirubin, ALT, AST, GMT, serologické vyšetření na HIV, glykémie, EKG vyšetření a v odůvodněných případech RTG vyšetření hrudních orgánů. V případě potřeby se doplňují vyšetření biochemická, mikrobiologická, parazitologická a další,

³⁾ metodické opatření je dostupné u zpracovatele

⁴⁾ §7 odst. 1 vyhlášky 79/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů

- lékařem pro nemoci z povolání ÚLZ u pilotů a dalšího létajícího personálu v rozsahu podle § 2 vyhlášky č. 282/1999 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti vojenského létajícího personálu.

Případné nemoci z povolání, vzniklé v souvislosti s pobytem vojáka v zahraničí, posuzují oddělení nemocí z povolání vojenských nemocnic a uznává oddělení nemocí z povolání ÚVN-VoFN Praha v souladu s příslušnými právními předpisy.

K prohlídce se voják dostaví se zdravotním průkazem osoby vysílané do zahraničí. Posuzující lékař vystavuje potvrzení o provedení výstupní PLP.

Po uskutečnění výstupní PLP vojáka zůstává zdravotní průkaz s výsledky prohlídky jako součást pracovnělékařské dokumentace příslušného poskytovatele PLS a archivuje se podle zásad archivace zdravotnické dokumentace. Provede se doočkování k ukončení základních vakcinačních schémat.

b) **Odběr krve pro uložení vzorku krevního séra v Sérové bance AČR.** Odběr provádí u vojáka po návratu ze služby v zahraničí zdravotnický pracovník Vojenského zdravotního ústavu, nejpozději 7 dnů po návratu.

c) **Klinickopsychologické vyšetření** za účelem prevence, případně stanovení postupu při přítomnosti znaků posttraumatické stresové poruchy PTSD u vojáků vyslaných ke službě v zahraničí. Toto vyšetření provádí výlučně Ústřední lékařsko-psychologické oddělení ÚVN-VoFN Praha. Tato vyšetření však nemůže provádět jeho odloučené pracoviště (České Budějovice).

d) **Testování přítomnosti OPL u vojáků vyslaných ke službě v zahraničí.** Po návratu vojáka ze služby v zahraničí určený zdravotnický pracovník příslušného centra nebo vojenské nemocnice provede odběr vzorků biologického materiálu na základě písemné žádosti vedoucího organizačního celku nebo velitele úkolového uskupení v souladu s platným Metodickým opatřením N VZdrSl č. 1/2010 k profesnímu testování osob na omamné a psychotropní látky (čj. 15-12/2008/DP-3696)⁵⁾.

Zdravotnický pracovník příslušného centra nebo vojenské nemocnice, který vyšetření zadal, obdrží výsledek profesního testování na OPL příslušného vojáka a informuje vedoucího organizačního celku MO o výsledku.

4) Posuzování zdravotní způsobilosti vojáků vysílaných ke studiu do zahraničí a do dlouhodobých zahraničních kurzů IMET, Rangers, apod.

a) **Vstupní PLP** vojáka vyslaného ke studiu do zahraničí a do dlouhodobých zahraničních kurzů IMET, Rangers, apod. provádí lékař oddělení nemocí z povolání příslušné vojenské nemocnice dle bodu 2 tohoto dokumentu.

b) **Klinickopsychologické vyšetření** vojáka vyslaného ke studiu do zahraničí a do dlouhodobých zahraničních kurzů IMET, Rangers, apod. se provádí dle bodu 2 tohoto dokumentu.

⁵⁾ metodické opatření je dostupné u zpracovatele

c) **Preventivní očkování** se provádí dle bodu 2 tohoto dokumentu.

d) **Odběr krve pro uložení vzorku krevního séra v Sérové bance AČR** u vojáka vyslaného ke studiu do zahraničí a do dlouhodobých zahraničních kurzů IMET, Rangers, apod. se provádí dle bodu 2 tohoto dokumentu.

e) **Testování přítomnosti OPL** se u vojáka vyslaného ke studiu do zahraničí a do dlouhodobých zahraničních kurzů IMET, Rangers, apod. neprovádí.

e) **Výstupní PLP, klinickopsychologické vyšetření a odběr krve pro uložení vzorku krevního séra v Sérové bance AČR** u vojáka po návratu ze studia v zahraničí a dlouhodobých zahraničních kurzů IMET, Rangers, apod. se provádí dle bodu 3 tohoto dokumentu.

5) Posuzování zdravotní způsobilosti vojáků mezinárodních hotovostních sil

a) Voják je do hotovostních sil zařazen na základě platného lékařského posudku poskytovatele PLS (centra) o jeho zdravotní způsobilosti k výkonu jeho současné funkce.

Voják se zdravotní klasifikací Schopen s omezením (značka „C“) může být do mezinárodních hotovostních sil zařazen na základě dílčího posouzení v rámci PLP na oddělení nemocí z povolání příslušné vojenské nemocnice.

b) **Klinickopsychologické vyšetření** vojáků zařazených do mezinárodních hotovostních sil se provádí dle bodu 2 tohoto dokumentu.

c) **Vyšetření přítomnosti OPL** se u vojáků zařazených do mezinárodních hotovostních sil provádí dle bodu 2 tohoto dokumentu.

d) Při zařazení do mezinárodních hotovostních sil se zahájí **preventivní očkování** dle bodu 2 tohoto dokumentu.

e) Před nasazením pohotovostních sil do zahraniční operace se dále provede **odběr krve pro uložení vzorku krevního séra** v Sérové bance AČR dle bodu 2 tohoto dokumentu.

6) Posuzování zdravotní způsobilosti vojáků před účastí na mezinárodním cvičení

Není-li HH MO určeno jinak, je voják k účasti na mezinárodním cvičení vyslán na základě platného lékařského posudku poskytovatele PLS (centra) o jeho zdravotní způsobilosti k výkonu jeho současné funkce, součástí však mohou být i další vyšetření dle požadavků hostitelských států.

Není-li HH MO určeno jinak, potom se při posuzování zdravotní způsobilosti vojáků vyslaných k účasti na mezinárodním cvičení **vyšetření přítomnosti OPL, klinickopsychologické vyšetření a odběr krve pro uložení vzorku krevního séra v Sérové bance AČR neprovádí.**

Preventivní očkování se provádí analogicky dle bodu 2 tohoto dokumentu.

7) Náležitosti vydání lékařského posudku a odvolání proti jeho závěru

Po provedení vstupní nebo mimořádné PLP posuzující lékař vydá lékařský posudek, jehož náležitosti stanovuje zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Formulář posudku je uživatelsky přístupný v aplikaci PC Doktor.

Pokud voják nesouhlasí s některým ze závěrů lékařského posudku, může písemně ve lhůtě do 10 pracovních dnů ode dne jeho doručení podat návrh na přezkoumání poskytovateli zdravotních služeb, který posudek vydal. Pokud poskytovatel zdravotních služeb přezkoumání v plném rozsahu nevyhoví, odesílá návrh na přezkoumání se svým vyjádřením Ústřední vojenské lékařské komisi MO, která s konečnou platností o odvolání rozhodne.

Po provedení výstupní PLP posuzující lékař vydá potvrzení o provedení výstupní pracovnělékařské prohlídky, jehož náležitosti stanovuje vyhláška č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče). Formulář potvrzení je uživatelsky přístupný v aplikaci PC Doktor.

8) Vysílání příslušníků Vojenského zpravodajství

Při vysílání příslušníků Vojenského zpravodajství do zahraničních operací a na zahraniční pracoviště se postupuje obdobně. Na základě požadavku ředitele vojenského zpravodajství může ředitel Sekce vojenského zdravotnictví MO stanovit specifické podmínky a úpravy ustanovení metodického pokynu pro konkrétní záměr vyslání.

9) Účinnost a zrušovací ustanovení

Metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 22. ledna 2020. Týmž dnem pozbývá platnosti Metodický pokyn Ř OVZdr SPod MO č. 2/2019 k posuzování zdravotní způsobilosti vojáků vysílaných ke službě v zahraničí, čj. MO 53024/2019-3416 ze dne 27. února 2019.

Kontaktní osoba: pplk. MUDr. Michal Baran, SMT: 602 551 464.

Rozdělovník adresátů stejnopisu dokumentu:

AVZdr Hradec Králové
CZdrS Páslavice
CZdrS Hradec Králové
CZdrS Vyškov
CZdrS Prostějov
CZdrS Praha
CZdrS Žatec
CZdrS Bechyně
VZÚ
SSŘO MO (OdŘO)
ÚVN-VoFN Praha
VN Brno
VN Olomouc
ÚLZ Praha
Odbor zdravotnického zabezpečení ASC DUKLA
Zdravotnické zařízení VZ 5847
FVZ UO
Velení AČR (ZNGŠ-I AČR)
KaNGŠ
SPS MO
SRS MO
SZZ AČR MO
SLog MO
SKIS MO
VeOper
VePozS
VeTer
VeVzS
VeKyslO
ŘeSpecS MO
VeV-VA
ALog
AKIS
MCKL
ŘeZA
UO
AP AČR
FS AČR
PV Praha
VZ
HVelVP
VKPR
VKPR (HS)
SST MO
SE MO
SOPS MO
LPO MO
SNM MO
SVA MO
SPSp MO
SSŘO MO
OB MO